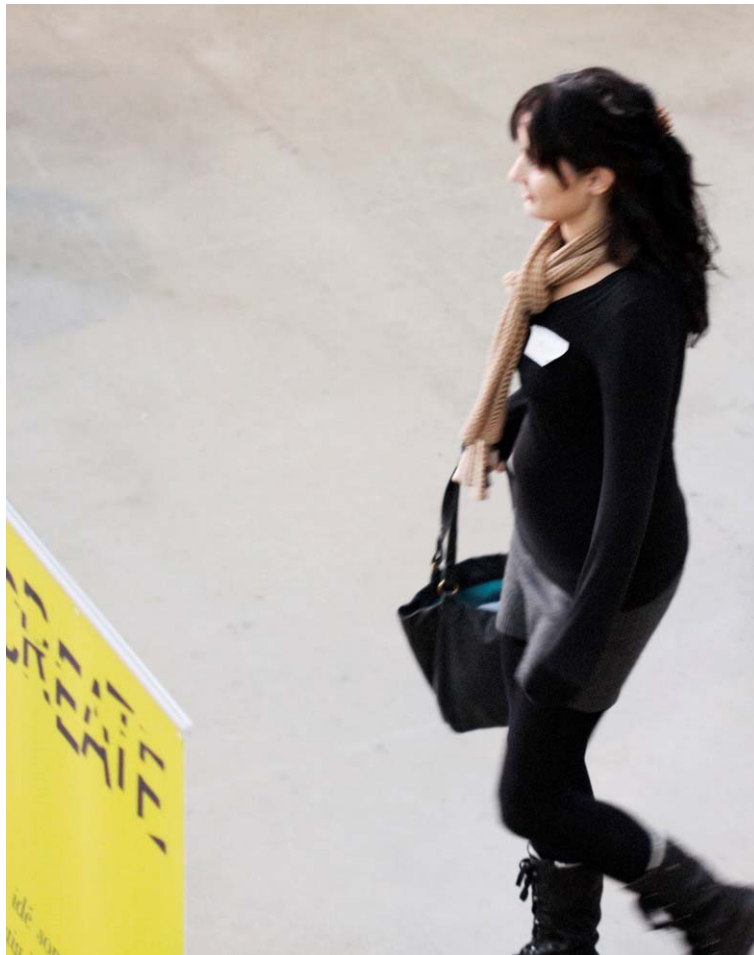

Inflyttade till Södermanlands län åren 1985-2010 och deras första jobb

Författare: Nadera Bozawa och Lucie Riad vid Samhällsbyggnadsenhetens funktion för Regional utveckling och Integration, Länsstyrelsen i Södermanlands län

Kontaktperson Lucie Riad, Länsstyrelsen i Södermanlands län

Omslagsfoto Bybloo Kommunikation

Diarienummer 851-4951-2012

Rapportnummer 2012:11

ISSN 1400-0792

Tryck Landstinget Sörmland

Upplaga 100 ex

Förord

Det övergripande målet för integrationspolitiken är: Lika rättigheter, skyldigheter och möjligheter för alla oavsett etnisk och kulturell bakgrund. Länsstyrelsen i Södermanlands län fokuserar på lika möjligheter på arbetsmarknaden. Att kunna försörja sig själv och delta i arbetslivet är den viktigaste förutsättningen för en god integration. Ett av länsstyrelsens uppdrag är också att utveckla samverkan mellan länets kommuner och myndigheter när det gäller flyktingars arbetsmarknadsetablering.

Det är viktigt att förstå varför det är svårare för utrikes födda än för inrikes födda att få jobb och varför det är ännu svårare för flyktingar än för övriga invandrare. Det kan finnas flera skäl till att det är så. Vår hypotes är att en av orsakerna är flytten i sig. Har man flyttat till ett nytt ställe har man inte lika bra kontaktnät på orten som en infödd. Vi tror att detta även gäller personer som har flyttat inom landet och det är just det vi vill undersöka med denna studie.

Frågan är alltså om det är svårare för inflyttade till Södermanlands län att få jobb än för infödda och om flyttavståndet spelar någon roll? Om det är så bör en del av länsstyrelsens integrationsarbete rimligen inriktas på jobbkontaktskapande insatser för inflyttare till Södermanlands län.

Den statistiska bearbetningen av materialet står Nadera Bozawa för. Rapporten har skrivits gemensamt av Nadera Bozawa och Lucie Riad vid Samhällsbyggnadsenhetens funktion för Regional utveckling och Integration.

Nyköping september 2012

Lucie Riad

Integrationsansvarig

Innehåll

Sammanfattning.....	7
Inledning.....	9
Beskrivning av materialet.....	9
De flesta inflyttade har fått jobb.....	9
Lättare att få jobb vid kort flytt.....	10
Fler män får jobb.....	11
Vistelsetidens betydelse.....	13
Män får jobb snabbare.....	15
Jobb som inflyttare får.....	16
Yrken och vistelsetid.....	19
Kvinnors och mäns jobb.....	22
Sammanfattning av slutsatser.....	23
Diskussion.....	24
Referenser.....	25

Sammanfattning

Undersökningens huvudsakliga mål är att undersöka hur lång tid det tar för en person, som har flyttat till Södermanlands län, att få sitt första jobb och vad det är för jobb. Vår hypotes var att om det är lättare för dem som flyttar en kort sträcka att få jobb än för dem som flyttar en lång sträcka. I studien jämförs därför grupper av personer, som flyttat från grannlänen, från övriga län i Sverige och från utlandet till Södermanlands län, med varandra.

Resultaten visar att det verkar vara lättare för dem som flyttar en kort sträcka att få jobb på en ny arbetsmarknad, än för dem som flyttat en lång.

De som flyttade från grannlänen till Södermanlands län fick också sina första jobb tidigare än dem som flyttade från övriga län eller från utlandet. Det är dock betydligt vanligare att flytta till ett jobb inom landet än att flytta till ett jobb från utlandet. Det tar tio år innan så gott som alla inflyttade från utlandet (som fått ett första jobb över huvud taget) har fått det. Efter tio år finns därmed fortfarande en chans att få ett första jobb.

Flera av de inflyttade fick högkvalificerade och kvalificerade arbeten som första arbete, än vad genomsnittet är på den södermanländska arbetsmarknaden. När det gäller industri- och hantverksarbeten är inflyttarna däremot underrepresenterade. Inflyttare från utlandet får dock i högre utsträckning jobb inom hantverksarbeten inom byggverksamhet och tillverkning än inflyttare från övriga Sverige.

Inom omsorgsyрken är andelarna lika stora. Man kan se att ju längre vistelsetiden är i länet till det första jobbet desto större tycks sannolikheten vara att man får ett jobb inom omsorgsområdet. Den enda tydliga skillnaden i vistelsetidens betydelse mellan könen finns inom just omsorgsyрken, där allt fler kvinnor med tiden får sitt första jobb.

Vi drar slutsatsen att personer som har flyttat långt inte har ett lika stort kontaktnät som kan leda till arbete, som de personer har som har flyttat kort. Tidigare undersökningar visar också att jobbkontakter är avgörande för möjligheterna att få ett jobb på en ny arbetsmarknad.

En annan slutsats är att arbetsgivare vid rekryteringen påverkas av den arbetssökande personens geografiska bakgrund. Från arbetsgivarens sida kan det vara en medveten eller en omedveten strategi.

Länsstyrelsen i Södermanlands län anser att den viktigaste vägen till integration av inflyttade personer går via arbete. Det är därför angeläget att både underlätta skapandet av jobbkontakter för inflyttare och att delvis förändra arbetsgivares rekryteringsmönster.

Inledning

"Det är vanligt att man flyttar till ett jobb, men hur blir det när man flyttar till en ny plats och kämpar för att skaffa sig ett jobb där?"

Nadera Bozawa

Har alla som flyttar samma svårighet att få det första jobbet eller beror det på hur långt man flyttar? Spelar det någon roll om personen flyttar inom Sverige eller från utlandet till Sverige.

Varje år flyttar omkring 10 000 människor in till vårt län samtidigt som ca 8 000 personer per år flyttar ut från länet. Länsstyrelsen i Södermanlands län vill göra en undersökning om flyttens betydelse för möjligheterna att få jobb på en ny arbetsmarknad. Många har flyttat in till Södermanlands län och frågan är om de har fått något arbete eller inte. Vår hypotes är att bristen på nätverk gör det svårare för inflyttade att få jobb än för infödda och att detta inte enbart gäller invandrare.

Vi förväntade oss att se en skillnad i framförallt vistelsetid till första jobbet mellan dem flyttade till länet från grannlänen och dem som flyttade en längre sträcka, d.v.s. från övriga län. Det skulle kunna styrka vår hypotes om att flytten i sig påverkar möjligheterna till att få jobb. Vi förväntade oss också en skillnad mellan personer som flyttat långt inom Sverige och dem som flyttat in från utlandet. (I denna studie talar vi slarvigt om utlandet som liggandes på ett större geografiskt avstånd till Södermanlands län än t.ex. Skåne.)

Denna studie vill bidra till att öka förståelsen för möjligheten att få jobb för personer som flyttar från olika regioner i Sverige till Södermanlands län och undersöka om det är lättare för dem som flyttar en kort sträcka att få jobb än för dem som flyttar en lång sträcka.

Beskrivning av materialet

Studiens huvudsakliga mål är att undersöka hur lång tid det tar för en inflyttad person att få sitt första jobb och vad det är för jobb. Den databas, som beställdes av Statistiska Centralbyrån, omfattar samtliga folkbokförda i Södermanlands län 31 december 2010, som flyttat in till länet under perioden 1985 till 2010 och som vid inflyttningen var i åldern 20-65 år, d.v.s. i arbetsför ålder. I databasen finns uppgifter om yrke, kön, utflyttningsregion och vistelsetid i länet från inflyttning till den första anställningen.

Egenföretagare ingår inte i undersökningen. Enligt Tillväxtverket (Utlandsföddas företagande i Sverige, 2010) är cirka 6 % av de utrikes födda i arbetsför ålder egenföretagare.

De flesta inflyttade har fått jobb

Under åren 1985-2010 flyttade ungefär 70 000 personer till Södermanlands län. Av dem har cirka 55 000 fått ett första jobb, vilket är 78 % av samtliga som flyttat till länet. Resten, som är ungefär 15 000 personer, har under samma period inte fått något jobb, vilket motsvarar cirka 22 % av samtliga inflyttade.

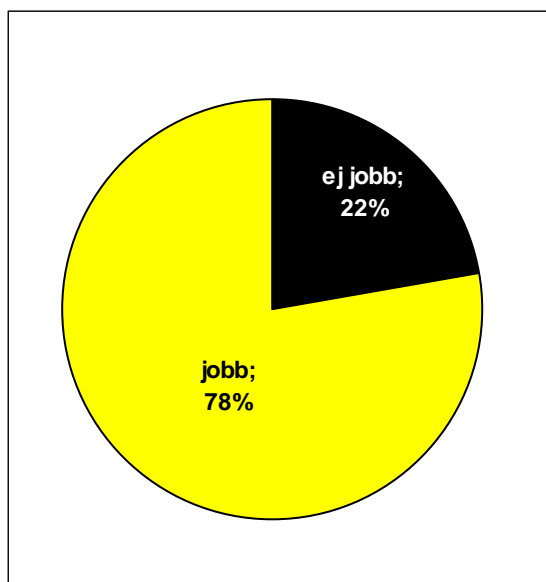

Diagram 1. Andel inflyttade som har fått ett första jobb eller inte fått något jobb av samtliga personer som flyttade till Södermanlands län åren 1985-2010. *Källa: Länsstyrelsen i Södermanlands län/SCB.*

Det kan finnas olika skäl till att ungefär en femtedel av dem som flyttat till länet inte har fått något första arbete. Vi känner inte till om de som fick ett första jobb fortfarande jobbar eller inte. Man kan därför inte jämföra med sysselsättningsgraden i länet som de senaste 14 åren legat på i genomsnitt 75 %. Det enda vi kan säga är att de flesta av dem som har flyttat till länet har fått ett första jobb.

Lättare att få jobb vid kort flytt

Personer som flyttat till Södermanlands län delas i denna studie in i tre grupper beroende på vilken region de kommit från (och oberoende av ursprungsland):

- Grannlänen, d.v.s. Stockholms, Uppsala, Östergötlands, Örebro och Västmanlands län.
- Övriga län i Sverige.
- Utlandet.

Till Södermanlands län har ca 70 000 personer flyttat under de senaste 25 åren. Från grannlänen flyttade ungefär 40 000 personer till länet. De utgör 60 % av samtliga som flyttat till länet. Från övriga län i Sverige flyttade ungefär 16 000 personer till Södermanlands län och de utgör cirka 23 % av samtliga inflyttade under samma period. Från utlandet flyttade ungefär 12 000 personer och de utgör cirka 17 % av samtliga som flyttat till länet.

Det är tydligt att det är betydligt vanligare att flytta en kort sträcka än en lång. Det geografiska avståndet påverkar med andra ord, benägenheten att flytta. Skillnaden i antal som flyttade till Södermanlands län från övriga län respektive utlandet är inte stor. Däremot är det ungefär tre gånger så många som flyttat till länet från grannlän jämfört med från övriga län eller utlandet.

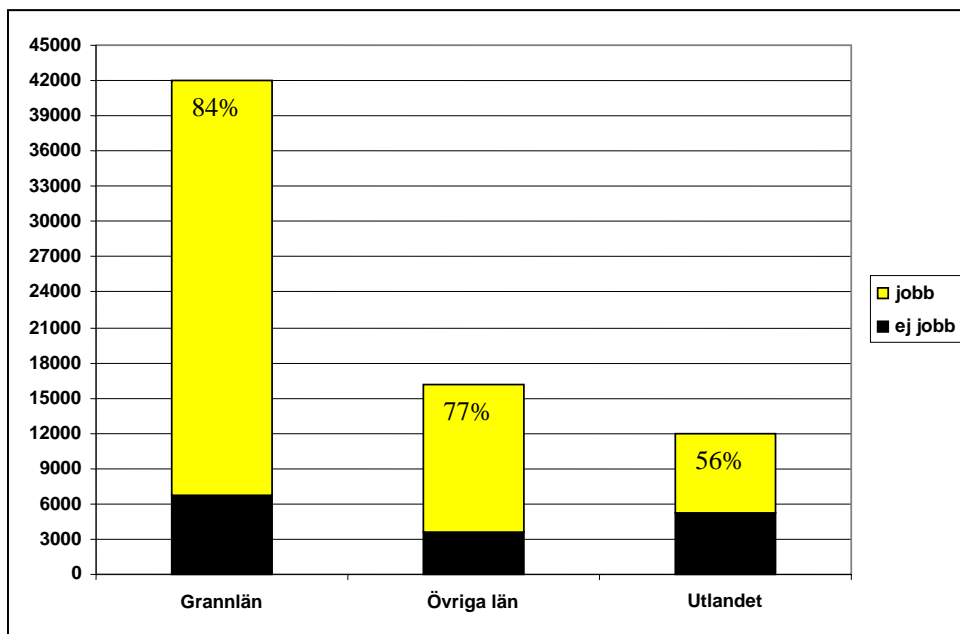

Diagram 2: Antal personer som flyttade till Södermanlands län från grannlän, övriga län och utlandet och om de fick jobb eller inte samt andelar inom respektive grupp som fått jobb. Källa: Länsstyrelsen i Södermanlands län/SCB.

Möjligheten att få jobb har inte varit lika för alla som har flyttat in från de olika regionerna. Av dem som flyttade in från grannlänerna har 35 000 personer fått jobb, vilket är 84 % av samtliga inflyttade från grannlänerna. 16 % har inte fått jobb. Av dem som flyttat in från övriga län har ungefär 12 000 personer fått jobb. Det är cirka 77 % av samtliga inflyttade från övriga län. 23 % har inte fått jobb. Av dem som flyttat in från utlandet har ungefär 6 500 personer fått jobb, vilket utgör cirka 56 % av samtliga inflyttade från utlandet. 44 % har inte fått jobb.

Den viktigaste slutsatsen som kan dras är, att det verkar vara lättare för dem som flyttar en kort sträcka att få jobb på en ny arbetsmarknad, än för dem som flyttat en lång sträcka. Det är ännu svårare att få jobb om man dessutom kommer från utlandet. Alltså: Ju längre man flyttar desto svårare att få jobb.

En annan slutsats är att det är många som har flyttat till länet, men som aldrig har fått något jobb. De kan vara studerande, sjukskrivna, föräldralediga, arbetslösa eller annat. Det är ändå en alltför stor andel som inte har fått jobb under de senaste 25 åren. Dessa personer utgör en outnyttjad resurs som länets arbetsgivare kan gå miste om.

Fler män får jobb

Åren 1985-2010 flyttade ungefär 36 000 kvinnor och 34 000 män till Södermanlands län. Från varje region var det en något större andel kvinnor än män.

Tabell 1: Antal män och kvinnor som flyttade till Södermanlands län från grannlän, övriga län eller utlandet samt andelar från respektive region. *Källa: Länsstyrelsen i Södermanlands län/SCB.*

Region	Antal män	Antal kvinnor	Andel män	Andel kvinnor
Grannlän	20 716	21 318	49 %	51 %
Övriga län	7 817	8 273	47 %	53 %
Utlandet	5 526	6 423	46 %	54 %

Skillnaden mellan antal kvinnor och män, som flyttade till Södermanlands län från grannlänerna, är mindre än skillnaden mellan dem från övriga län. Störst är skillnaden mellan dem från utlandet, där 54 % av dem som flyttat är kvinnor. Det verkar vara så att ju längre flytt desto fler kvinnor är det som flyttar.

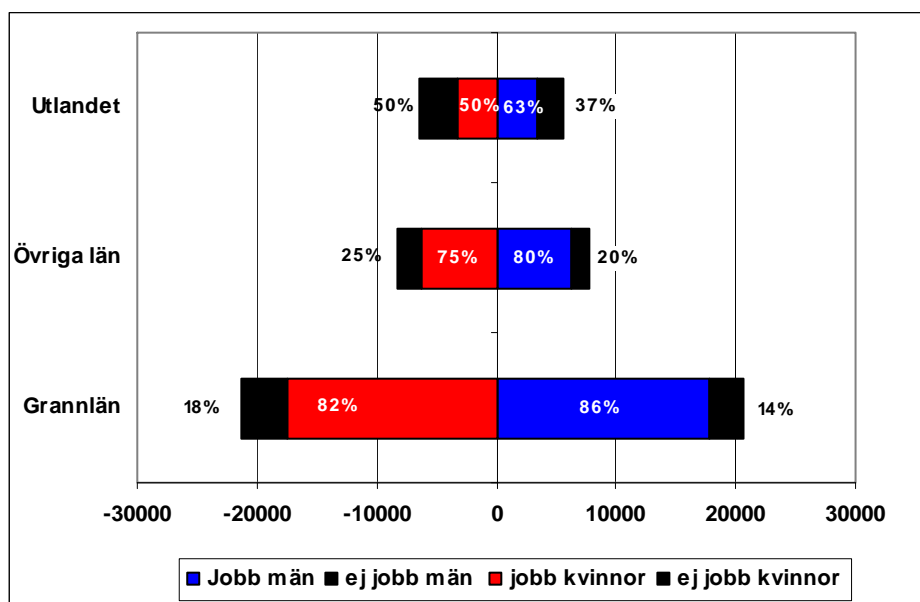

Diagram 3: Antal män och kvinnor som flyttade från grannlän, övriga län eller utlandet till Södermanlands län och som fick eller inte fick sitt första jobb åren 1985-2010. *Källa: Länsstyrelsen i Södermanlands län/SCB.*

Det var inte lika lätt för alla personer som flyttade till Södermanlands län åren 1985-2010 att få sitt första jobb och det var inte lika lätt för kvinnor som för män från olika regioner att få sitt första jobb. Det är genomgående svårare för kvinnor än för män att få sitt första jobb.

För dem som flyttade in från grannlänerna var andelen män som inte fick jobb 14 % av samtliga inflyttade män från samma region och andelen kvinnor 18 % av samtliga inflyttade kvinnor från samma region. För dem som flyttade in från övriga län var andelen män som inte fick jobb 20 % och andelen kvinnor 25 %. Andelen män som flyttade in från utlandet och inte fick jobb var 37 % och andelen kvinnor 50 %.

Skillnaden mellan andelen kvinnor och män som har fått ett första jobb är mindre för de inflyttade från grannlänen och övriga län än för de inflyttade från utlandet. Skillnaden ligger alltså i om man har flyttat inom landet eller från utlandet. Då beror skillnaden på något annat än det geografiska avståndet. En möjlig förklaring är att kvinnans ställning på arbetsmarknaden i ursprungsländerna skiljer sig från den i Sverige. Det kan också vara fråga om en skillnad i utbildningsgrad mellan könen. Det är alltså betydligt svårare för invandrade kvinnor att få jobb jämfört med invandrade män.

Vistelsetidens betydelse

Fortsättningsvis studeras endast den del av de inflyttade som förr eller senare fick ett första arbete under perioden 1985 till 2010. Det är cirka 55 000 personer av de sammanlagt 70 000 inflyttade. Vistelsetiden till första jobbet har delats upp i fem kategorier:

- Under det första året, < 1 år.
- Mellan det första och andra året, 1-2 år.
- Mellan det tredje och femte året, 3-5 år.
- Mellan det sjätte och tionde året, 6-10 år.
- Mellan det elfte och tjugofemte året, 11-25 år.

Med vistelsetid menas här den tid personen har bott i Södermanlands län innan hon fick sitt första arbete. Vi vet inte om personen sedan stannade kvar på samma arbete eller inte, inte heller vad som hände efter det första jobbet. Det vi vet är att hon bodde i länet sista december 2010.

Man får ha i åtanke att alla personer som flyttade till länet under den studerade perioden inte har bott lika länge i länet. Det är färre som har bott i länet i t.ex. 11-25 år än i 1-2 år. Vi vet inte om de personer som har bott i länet en kortare tid kommer att få ett första jobb i framtiden eller inte. Detta betyder att ju längre vistelsetiden är desto troligare är det att siffrorna är för låga. Jämförelsen mellan vistelseperioderna skevar. Det är ändå meningsfullt att göra en jämförelse eftersom de stora dragen förmodligen inte påverkas av skevheten.

Tabell 2. Antal och andel personer som flyttade till Södermanlands län och fått ett första jobb efter vistelsetid. Källa: Länsstyrelsen i Södermanlands län/ SCB.

Vistelsetid till första arbetet	Antal inflyttade från grannlän	Andel av samtliga inflyttade från grannlän	Antal inflyttade från övriga län	Andel av samtliga inflyttade från övriga län	Antal inflyttade från utlandet	Andel av samtliga inflyttade från utlandet
< 1 år	29 482	84 %	9 206	74 %	2 049	31 %
1-2 år	3 591	10 %	2 159	17 %	2 282	34 %
3-5 år	1 487	4 %	762	6 %	1 505	22 %
6-10 år	623	2 %	288	2 %	740	11 %
11- 25 år	109	0 %	49	0 %	130	2 %
Summa	35 292	100 %	12 464	100 %	6 706	100 %

Skillnaden i vistelsetid till första jobbet är stor mellan personer som flyttat till Södermanlands län beroende på vilken region de kommer från. De som flyttade från grannlänerna fick sina första jobb tidigare än dem som flyttade från övriga län eller från utlandet. Cirka 30 000 av de personer, som flyttade till Södermanlands län från grannlänerna, fick sitt första jobb under det första året, vilket är 84 % av samtliga inflyttade från grannlänerna. 9 000 personer från övriga län och 2 000 personer från utlandet fick jobb under det första året, vilket är 74 % respektive 31 % av samtliga personer som flyttade in från dessa regioner. Det är ändå vanligare att flytta till ett jobb inom landet än att flytta till ett från utlandet.

Detta resultat visar att det geografiska avståndet vid en flytt har betydelse för hur lång tid det tar att komma in på en ny arbetsmarknad. Förmodligen saknar den som har flyttat långt, i högre grad än den som har flyttat kort, nätverk och kontakter på den nya platsen.

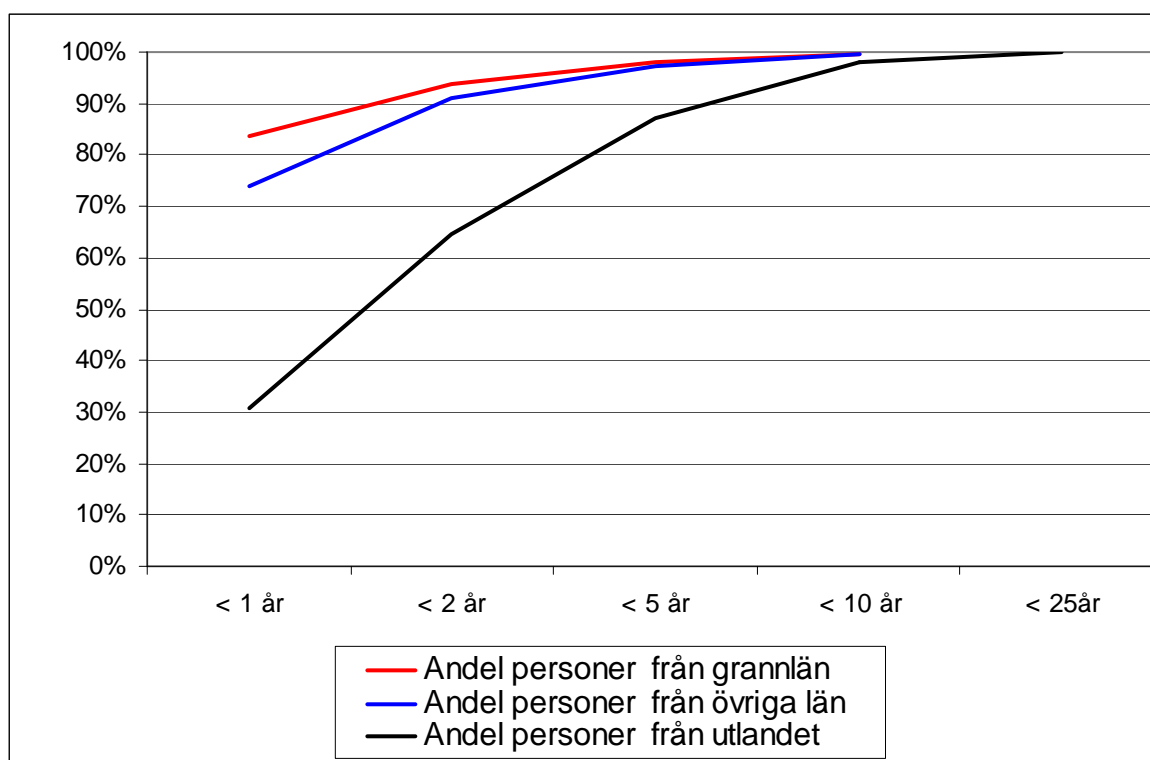

Diagram 4. Andel personer som flyttat till Södermanlands län från grannlän, övriga län eller utlandet och som fick ett första jobb, efter vistelsetid. Källa: Länsstyrelsen i Södermanlands län/SCB.

Efter 25 år har cirka 55 000 människor (78 %) av samtliga som har flyttat till Södermanlands län, fått ett första arbete. Det har tagit olika lång tid för olika människor.

De flesta personer som fick sitt första arbete inom det första året flyttade troligen till ett arbete. De hade med andra ord redan ett arbete i Södermanlands län då de beslutade sig för att flytta. De allra flesta personer som flyttade till länet från grannlänen (84 %) tycks ha flyttat till ett nytt arbete. Närmare tre fjärdedelar av dem som flyttade in från övriga län tycks också ha flyttat till ett arbete. Den stora skillnaden märks i fråga om inflyttade från utlandet. Endast en tredjedel tycks ha flyttat till ett arbete. Troligen har de flesta från utlandet först flyttat till Sverige och därefter börjat söka arbete.

Efter två år i länet försvinner skillnaderna mellan dem som har flyttat in från grannlän och dem från övriga län. För dem som har flyttat in från utlandet kvarstår skillnaden betydligt längre. Det tar tio år innan så gott som alla inflyttade från utlandet fått jobb. Tiden till det första arbetet ökar med flyttavståndet.

Ju längre tid personer som har flyttat in från utlandet har bott i Södermanlands län, desto bättre rustade har de troligen blivit. Utbildning, erfarenhet samt goda kunskaper i svenska har troligen förvärvats. Det personliga nätverket har troligen också vuxit. Det finns därmed hopp. Efter tio år finns fortfarande en chans att få ett första jobb.

Män får jobb snabbare

Av dem som flyttade till Södermanlands län och fick ett första jobb är ca 51 % kvinnor och 49 % män. Det är lättare för män att få sitt första arbete under de två första åren än det är för kvinnor.

Efter två års vistelsetid i länet får en större andel kvinnor än män sitt första arbete. Det tar alltså längre tid för kvinnor än för män att etablera sig på den nya arbetsmarknaden.

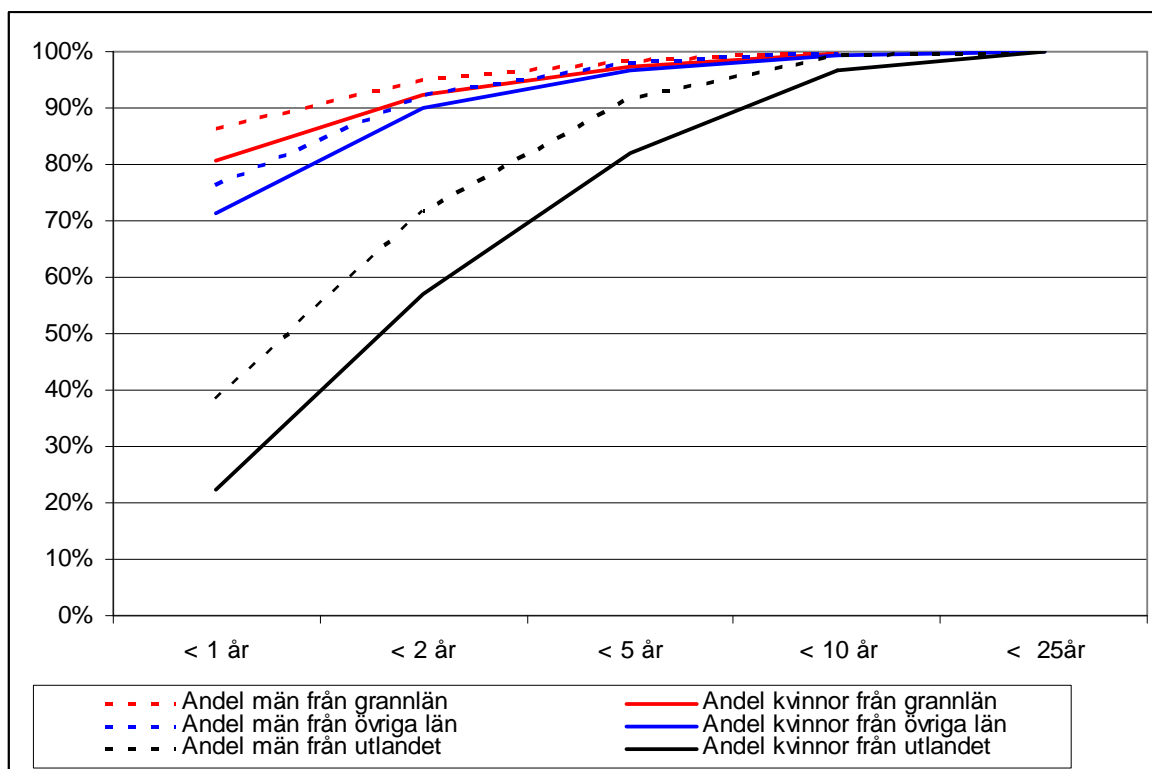

Diagram 5. Andel inflyttade personer från grannlän, övriga län och utlandet efter vistelsetid och kön.
Källa: Länsstyrelsen i Södermanlands län/SCB.

Det är alltså vanligare att män flyttar till ett arbete än kvinnor. Det kan betyda att kvinnor i större utsträckning än män är medflyttare och saknar jobb när de flyttar. De börjar kanske söka jobb efter flytten. Detta visar att kvinnor så småningom etablerar sig i det nya länet.

Jobb som inflyttare får

55 000 personer som har flyttat till Södermanlands län har fått åtminstone ett första jobb. Vad var det för jobb? Skiljer de sig de inflyttades jobb åt jämfört med de jobb som infödda har? Spelar det någon roll varifrån man kommer?

SSYK (Standard för Svensk Yrkesklassificering) är ett system som klassificerar personer efter yrke. Det infördes år 1997 och då började alla yrken att registreras. Eftersom yrken inte registrerades innan dess saknar vi uppgifter om yrken för dem som fick sitt första jobb före år 1997. Av de 55 000 personer som flyttade till Södermanlands län åren 1985-2010 och fick ett första jobb var det ca 41 000 som fick det mellan 1997 och 2010. Deras yrken är därmed kända.

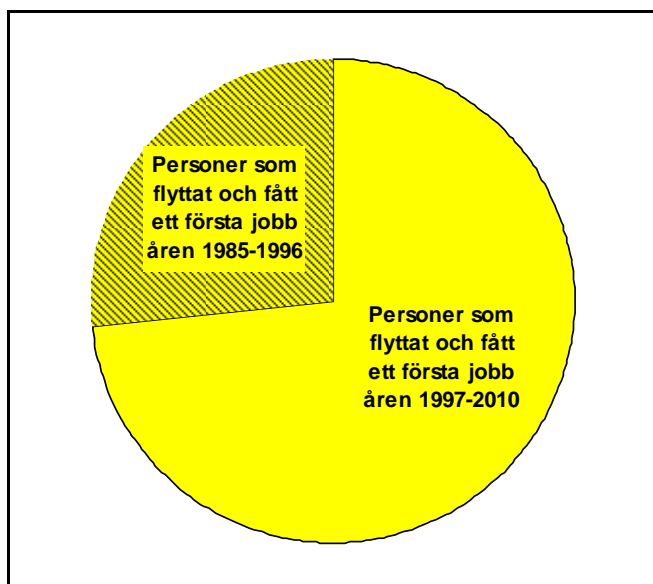

Diagram 6: Antal personer som flyttade till Södermanlands län åren 1985-2010 och fick jobb med känt och okänt yrke. *Källa: Länsstyrelsen i Södermanlands län/SCB.*

Denna del av studien fokuserar på de personer som flyttade till Södermanlands län och fick jobb åren 1997-2010 eftersom det finns information om deras yrken. Enligt SSKYK-systemets grövsta indelning delas yrken upp i nio yrkesområden.

Tabell 3. Yrkesbeteckningar enligt Standard för Svensk YrkesKlassificering (SSYK) och beteckning som används i diagrammen i denna studie. *Källa: SCB.*

	SSYK- beteckning	Beteckning i diagram
0	Militärt arbete	Militär
1	Ledningsarbete	Ledn.
2	Arbete som kräver teoretisk specialistkompetens	Högkval.
3	Arbete som kräver kortare högskoleutbildning eller motsvarande kunskaper	Kval.
4	Kontors- och kundservicearbete	Kontors.
5	Service-, omsorgs- och försäljningsarbete	Oms.
6	Arbete inom jordbruk, trädgård, skogsbruk och fiske	Jord.
7	Hantverksarbete inom byggverksamhet och tillverkning	Hantv.
8	Process- och maskinoperatörsarbete, transportarbete m m.	Ind.
9	Arbete utan krav på särskild yrkesutbildning	Okval.
10	Yrkesuppgift saknas	Uppgift saknas

I yrkesregistret SSKYK saknas yrkesuppgifter för en stor andel, närmare 28 %, av de personer som har flyttat till länet. Den främsta anledningen till att yrkesuppgifter saknas är att yrkesuppgiften i denna studie måste komma direkt från den organisation där personen blev sysselsatt och för det specifika året. Sådana detaljer saknas för en stor del av de inflyttade. Som jämförelse kan nämnas att det beträffande den totala arbetskraften i länet år 2009, saknas yrkesuppgifter för

endast drygt 6 %. Detta betyder att vi fortsättningsvis endast kan diskutera de 28 800 inflyttade personer som vi har yrkesuppgifter om.

De yrkesuppgifter vi har om de inflyttade kan jämföras med den totala arbetsmarknaden i länet (år 2009).

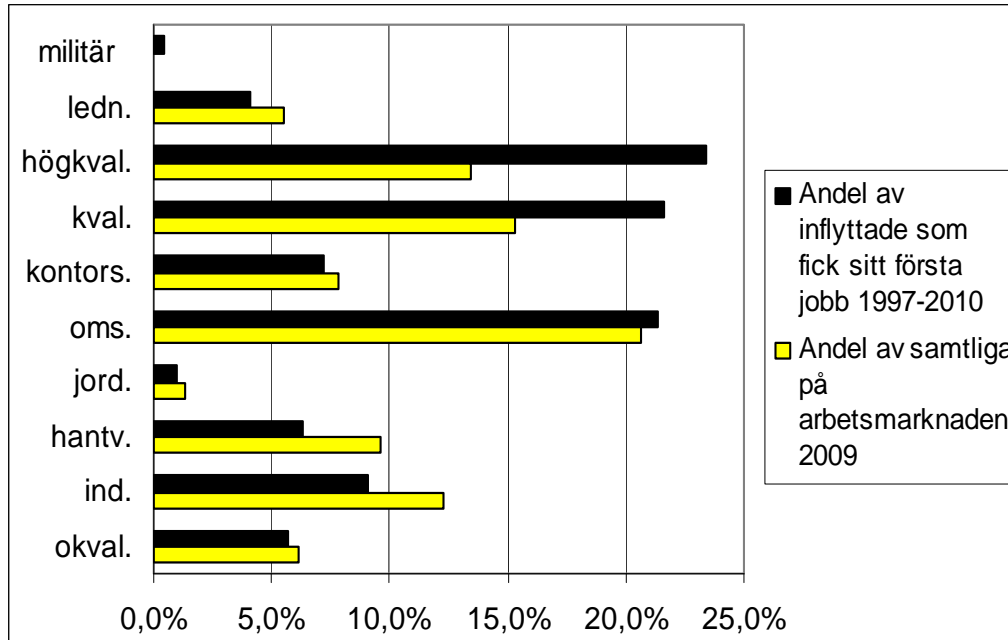

Diagram 7. Jämförelse mellan inflyttade som fick sitt första jobb åren 1997-2010 och samtliga på arbetsmarknaden i Södermanlands län år 2009 efter yrkeskategori. *Källa: Länsstyrelsen i Södermanlands län /SCB.*

Fler av de inflyttade fick högkvalificerade och kvalificerade arbeten som första arbete, än vad genomsnittet är på den södermanländska arbetsmarknaden. När det gäller industri- och hantverksarbeten är inflyttarna däremot underrepresenterade. Inom omsorgsyрken är andelarna lika stora.

Yrken och vistelsetid

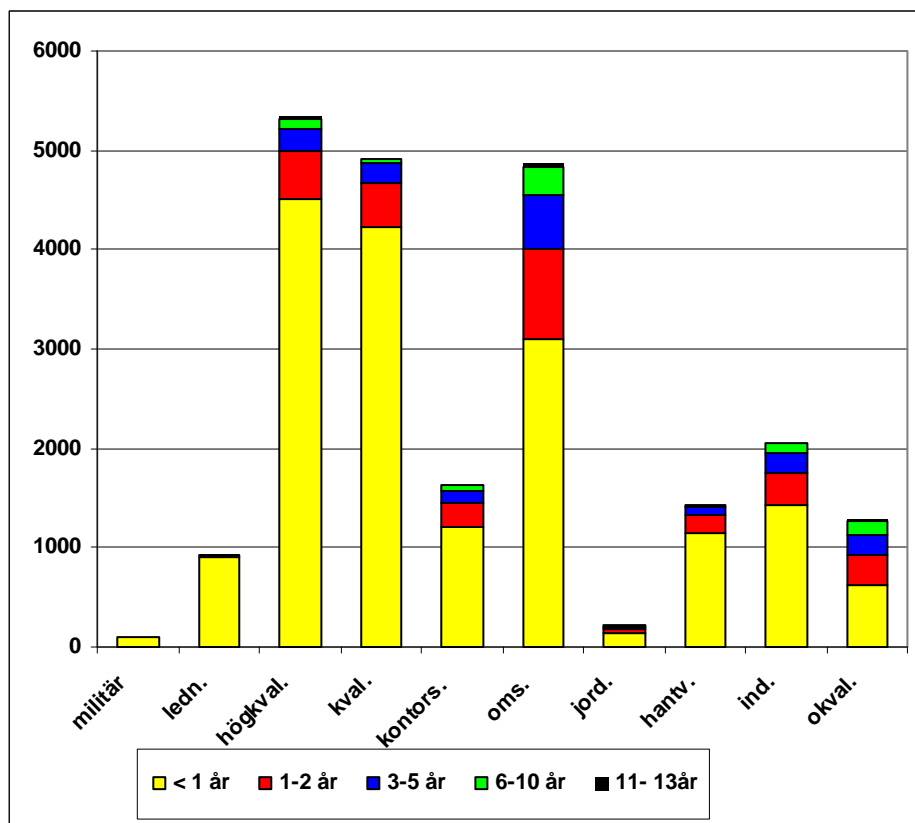

Diagram 8: Antal personer som flyttade till Södermanlands län åren 1997-2010 och fick ett första jobb, som det finns uppgifter om inom SSYK- systemet. *Källa: Länsstyrelsen i Södermanlands län/SCB.*

Av de 28 000 personer som fick ett första jobb under åren 1997 till 2010, och vars yrken vi känner till, fick 76 % jobbet under det första året. Jobbet var troligen anledningen till att de flyttade. Det största antalet personer (12 000) som flyttade och fick jobb under det första året i länet saknar vi dock uppgift om.

Av dem som fick jobb under det andra året fick majoriteten (1 000) jobb inom omsorgsområdet. En hel del personer fick jobb även inom högkvalificerade och kvalificerade arbeten, liksom inom industriarbeten och okvalificerade arbeten under det andra året.

För dem som fick ett hantverksjobb eller ett okvalificerat jobb fanns fortfarande möjligheter att få ett första jobb efter 3-5 år i länet.

Till det största yrkesområdet, nämligen omsorgsområdet, rekryteras inflyttare även efter fem och så lång tid som tio år i länet. Efter många år i länet har man hunnit anpassa sig genom att skaffa sig ett eget nätverk, kontakter och utvecklat sin förmåga med t.ex. en kurs eller en utbildning. Det är också ett yrkesområde där det hela tiden har funnits behov av personal. Ju längre vistelsetiden är i länet till det första jobbet desto större tycks sannolikheten vara att man får ett jobb inom omsorgsområdet.

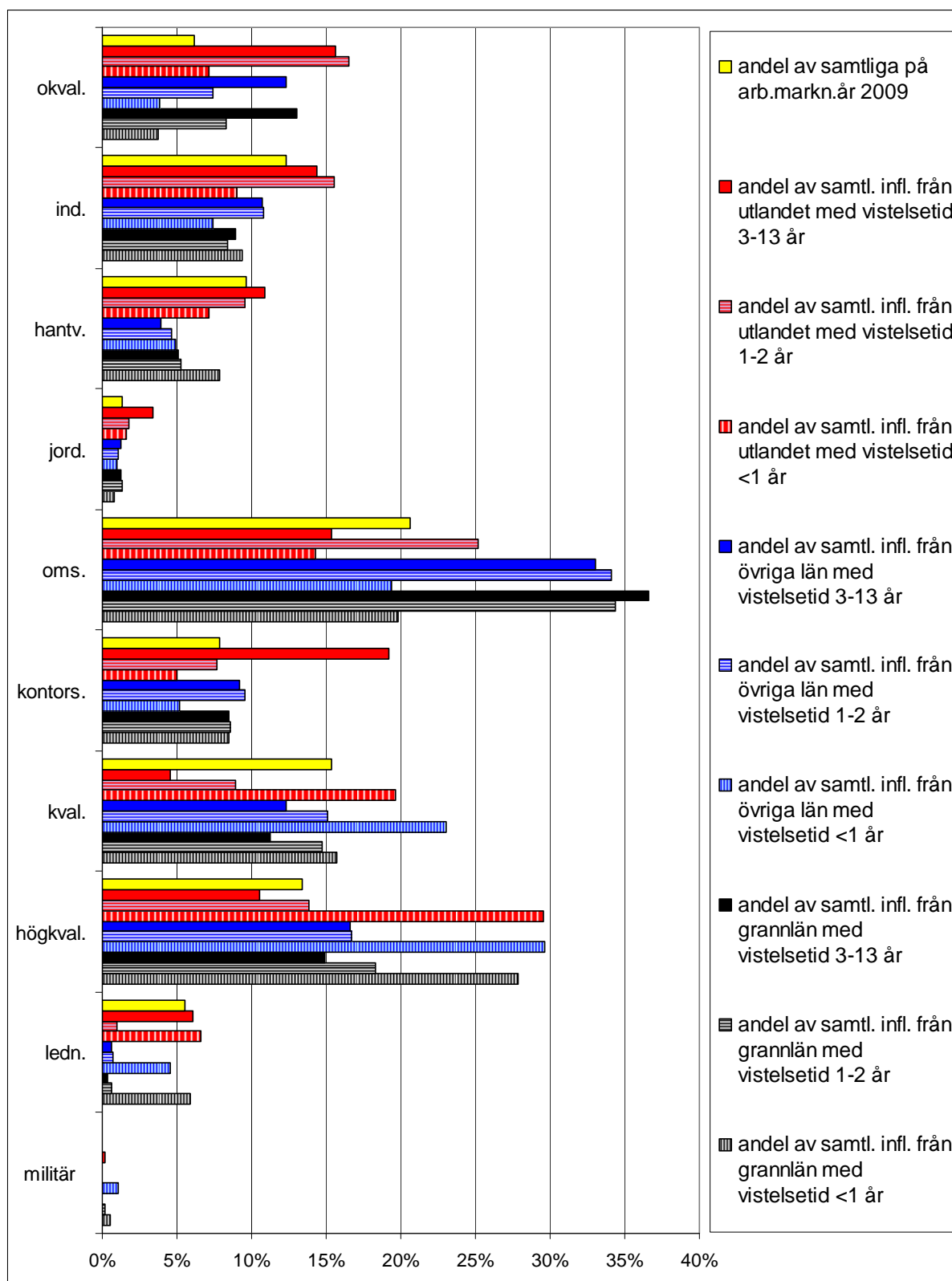

Diagram 9. Fördelningen i yrkeskategorier mellan personer som har flyttat till Södermanlands län och fått ett första jobb under perioden 1996-2010, efter vistelsetid och region, jämfört med fördelningen bland dem som fanns på den totala arbetsmarknaden år 2009. *Källa: Länsstyrelsen i Södermanlands län/SCB.*

De flesta av inflyttarna som fick högkvalificerade arbeten, fick dem redan under det första året. Det gäller såväl inflyttare från grannlän som inflyttare från övriga län och utlandet. För inflyttare från övriga län och från utlandet är det t o m en något större andel som får högkvalificerade jobb (30 %) än för inflyttare från grannlän (27 %). Även efter två år får många högkvalificerade jobb.

Andelen inom detta yrkesområde på den totala arbetsmarknaden är cirka 15 procent. Detta indikerar att rekryteringen till länet till dessa arbeten, till viss del sker från arbetsmarknader utanför länet.

Inom service-, omsorgs- och försäljningsarbeten ökar andelen inflyttare med tiden. Från övriga län var andelen 20 procent under det första året och närmare 35 procent efter två år. Under perioden 3-13 år är andelen lika hög. En förklaring kan vara att det under lång tid har funnits behov av arbetskraft inom yrkesområdet. Personer som har flyttat till länet kan också ha utbildat sig innan de fick sina första jobb. En mindre del av dem som har flyttat från utlandet jobbar inom omsorgsarbeten än av dem som flyttat inom landet.

Inflyttare från utlandet får i högre utsträckning jobb inom hantverksarbeten inom byggverksamhet och tillverkning än inflyttare från övriga Sverige. Det tyder på att det finns en erfarenhet och kompetens som efterfrågas, hos dem som kommer från utlandet. Möjligen är också språkhindren mindre betydelsefulla under de första åren inom denna yrkeskategori.

Mellan 5 och 15 procent fick sina första jobb inom kategorin okvalificerade jobb. Andelarna från respektive region ökar med tiden. För den totala arbetsmarknaden år 2009 var andelen 5 procent.

Kvinnors och mäns jobb

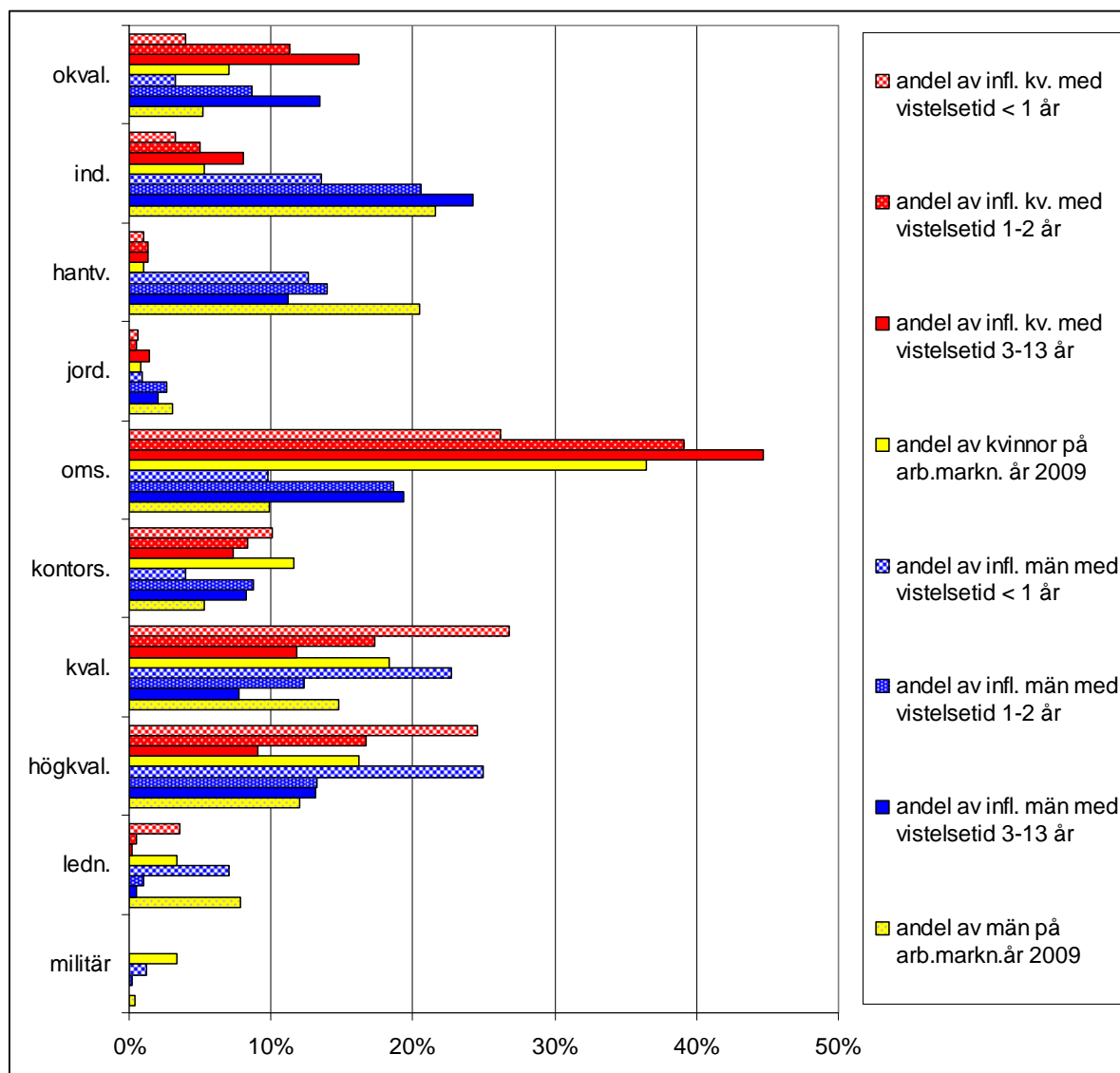

Diagram 10. Fördelningen i yrkeskategorier mellan män och kvinnor som har flyttat till Södermanlands län och fått ett första jobb under perioden 1996-2010, efter vistelsetid, jämfört med fördelningen bland män respektive kvinnor som fanns på den totala arbetsmarknaden år 2009. Källa: Länsstyrelsen i Södermanlands län/SCB.

Välkända fakta om att män och kvinnor i viss utsträckning väljer olika sorters arbeten, visar sig i statistiken om vistelsetid till första jobbet. Skillnaderna är dock inte så stora när det gäller högkvalificerade och kvalificerade arbeten. Inom omsorgsyrken dominerar kvinnor och inom industri och hantverk män.

Den andel kvinnor respektive män som får sitt första jobb inom högkvalificerade eller kvalificerade yrken, ledningsyrken och de kvinnor som får sina första jobb inom serviceyrken minskar med tiden. Med andra ord får personerna jobb inom dessa områden i början av sin vistelsetid. Motsatta förhållandet gäller för kvinnor och män inom omsorgsyrken, industriyrken och okvalificerade yrken. Där ökar andelen med tiden. Detta tyder på att ju längre det dröjer till första jobbet desto troligare är det att det blir ett jobb inom något av dessa områden.

Den enda tydliga skillnaden i vistelsetidens betydelse mellan könen finns inom omsorgsyrken. Allt fler kvinnor får med tiden jobb inom omsorgsområdet. Efter tre till tretton år i länet får

fortfarande 45 procent av de inflyttade kvinnor, som fått ett första jobb inom omsorgsområdet, sina första jobb, men endast 20 procent av männen.

Sammanfattning av slutsatser

- De flesta, 78 %, av dem som flyttade till Södermanlands län under perioden 1985 till 2010, har fått ett första jobb.
- Det är betydligt vanligare att flytta en kort sträcka än en lång. 60 % av dem som flyttade till länet kom från grannlänen.
- Det verkar vara lättare för dem som flyttar en kort sträcka att få jobb på en ny arbetsmarknad, än för dem som flyttat en lång.
- Många, 15 000 personer, som har flyttat till länet under perioden 1985-2010, har aldrig har fått något jobb.
- Ju längre flytt desto fler kvinnor är det som flyttar.
- Det är svårare för inflyttade kvinnor än män att få ett första jobb.
- Det är betydligt svårare för invandrade kvinnor att få ett första jobb (50 % fick ett) jämfört med invandrade män (63 % fick ett).
- De som flyttade från grannlänen till Södermanlands län fick sina första jobb tidigare än dem som flyttade från övriga län eller från utlandet. Det är dock betydligt vanligare att flytta till ett jobb inom landet än att flytta till ett jobb från utlandet.
- Tiden till det första arbetet ökar med flyttavståndet.
- Det tar tio år innan så gott som alla inflyttade från utlandet (som fått ett första jobb över huvud taget) har fått det. Efter tio år finns därmed fortfarande en chans att få ett första jobb.
- Det är vanligare att män flyttar till ett arbete än kvinnor.
- Det tar längre tid för kvinnor än för män att etablera sig på den nya arbetsmarknaden, d.v.s. få ett första jobb.
- Fler av de inflyttade fick högkvalificerade och kvalificerade arbeten som första arbete, än vad genomsnittet är på den södermanländska arbetsmarknaden. När det gäller industri- och hantverksarbeten är inflyttarna däremot underrepresenterade. Inom omsorgsyren är andelarna lika stora.
- Av dem som fick ett första jobb under åren 1997 till 2010, och vars yrken vi känner till, fick 76 % jobbet under det första året. (Det största antalet personer (12 000) som flyttade och fick jobb under det första året i länet saknar vi dock uppgift om.)
- Ju längre vistelsetiden är i länet till det första jobbet desto större tycks sannolikheten vara att man får ett jobb inom omsorgsområdet.
- Rekryteringen till länet till högkvalificerade arbeten sker till viss del från arbetsmarknader utanför länet.

- En mindre del av dem som har flyttat från utlandet jobbar inom omsorgsarbeten än av dem som flyttat inom landet.
- Inflyttare från utlandet får i högre utsträckning jobb inom hantverksarbeten inom byggverksamhet och tillverkning än inflyttare från övriga Sverige.
- Den enda tydliga skillnaden i vistelsetidens betydelse mellan könen finns inom omsorgsyrken, där allt fler kvinnor med tiden får sitt första jobb.

Diskussion

Resultaten från denna studie visar att alla inflyttare har svårare att få arbete än infödda. Tiden till det första arbetet ökar med flyttavståndet. Det är med andra ord lättare för personer som har flyttat till Södermanlands län från grannlänerna att få jobb än för dem som har flyttat från övriga län. Svårast att få ett första jobb är det för dem som har flyttat till länet från utlandet.

Faktorer som ålder vid inflyttning till länet, utbildningsnivå, familjesituation, hälsa m m har inte studerats i detta sammanhang. Givetvis påverkar dessa faktorer jobbmöjligheterna för varje enskild individ. Vi vågar oss ändå på att diskutera andra möjliga orsaker.

En möjlig förklaring till resultaten är att personer som har flyttat långt inte har ett lika stort kontaktnät som kan leda till arbete, som de personer har som har flyttat kort. Det är inte heller så konstigt att personer som har flyttat till länet från utlandet i ännu större utsträckning saknar jobbkontakter. Tidigare undersökningar visar också att jobbkontakter är avgörande för möjligheterna att få ett jobb på en ny arbetsmarknad (Regeringens proposition 2009/10:55 En politik för det civila samhället).

En annan möjlig förklaring är att arbetsgivare vid rekryteringen påverkas av den arbetssökande personens geografiska bakgrund. Det är lättare för en person från ett grannlän att bli rekryterad i Södermanlands län än för en person från ett mer avlägset län. Från arbetsgivarens sida kan det vara en medveten eller en omedveten strategi.

När det gäller utrikes födda visar forskning att strukturell diskriminering är avgörande för exkluderingen vid inträdet till arbetsmarknaden och för invandrades underordning i arbetslivet (SOU 2005:56. Det blågula glashuset – strukturell diskriminering i Sverige.)

Länsstyrelsen i Södermanlands län anser att den viktigaste vägen till integration av inflyttade personer går via arbete. Det är därför angeläget att både underlätta skapandet av jobbkontakter för inflyttare och att delvis förändra arbetsgivares rekryteringsmönster.

Yrkesmentorsskap tycks vara en metod som fungerar tämligen väl för att främja skapandet av jobbkontakter för inflyttade. Ett sådant projekt genomfördes av fackförbundet Sveriges akademikers centralorganisation under åren 2006 och 2007 (Sveriges akademikers centralorganisation (Saco) 2007. Professionskollegor- berättelsen om ett mentorsprojekt. Lidköping: Saco.) Ungdomsstyrelsen genomför liknande mentorsprojekt under åren 2010 till 2012 (Ungdomsstyrelsen 2010. Yrkesmentorer för nyanlända invandrare. Delrapport om försöksverksamheter för nyanländas etablering på arbetsmarknaden.) Kanske kunde det vara en god idé att pröva något liknande i vårt län.

Referenser

Regeringens proposition 2009/10:55. *En politik för det civila samhället.*

SOU 2005:56. *Det blågula glashuset – strukturell diskriminering i Sverige.*

Sveriges akademikers centralorganisation (Saco) 2007. *Professionskollegor – berättelsen om ett mentorsprojekt.* Lidköping: Saco.

Ungdomsstyrelsen 2010. *Yrkesmentorer för nyanlända invandrare.* Delrapport om försöksverksamheter för nyanländas etablering på arbetsmarknaden.

Rapporter utgivna under 2012:

ISSN 1400-0792

Nr	Titel	Ansvarig utgivare
1	Klimat och energistrategi för Södermanlands län	Kurt Ekelund, Maria Gustavsson
2	Åtgärdsprogram till klimat- och energistrategi för Södermanlands län	Kurt Ekelund, Maria Gustavsson
3	Når vi miljömålen?	Kurt Ekelund, Maria Gustavsson
4	Värna Vårda Visa	Anna Ingvarsson
5	Bottenfauna i Södermanlands län. Biologisk uppföljning i kalkade vatten	Elin Hultman
6	Riskbild Södermanland. Översiktlig regional klimat- och sårbarhetsanalys- naturolyckor	Kaj Hellner
7	Marin miljöpåverkan av vegetationsklädda havsbottnar i Södermanlands skärgård 2010	Elin Hultman
8	Mikrofyter i Mälaren 2011	Sofi Nordfeldt Utges av Länsstyrelsen Stockholm
9	Regional miljöövervakning av mjukbottenfauna i Askö-Landsortsområdet år 2011	Karl Svanberg
10	Ett samhälle fritt från hederstänkande	Bahman Nawroli – Mikael Bentzer

Länsstyrelsen	Ansvarig utgivare	År 2012
611 86 Nyköping Tel växel: 0155-26 40 00 E-post: sodermanland@lansstyrelsen.se Hemsida: www.lansstyrelsen.se/sodermanland	Nadera Bozawa, Lucie Riad	Nr 11